

HABERLER

NEWS

Bu sayımızdan itibaren dergimizde haberler başlığı altında yeni bir bölüme yer veriyoruz. Bu bölümde psikiyatri ailesini ve hastanemizi ilgilendiren önemli konulara, kongre ve toplantı haberlerine, yeniliklere, psikiyatriye ve hastanemize emeği geçmiş kişilerle ilgili önemli yaşam olaylarına yer verilecektir.

Bu çerçevede içerisinde, bu sayımızda hastanemize yıllarca emek vermiş, değerli başhekim muavinlerimiz Sayın Dr. Adil Üçok ve Sayın Dr. Ahmet Ülman'ın emekli olmaları nedeniyle kendileriyle yapılan röportajları yayınlıyoruz. Kendilerine hizmetleri ve katkıları için teşekkür eder, sağlıklı ve mutlu bir yaşam dileriz.

Dr. ADİL ÜÇOK

— Efendim, uzun ve başarılı hizmet yıllarından sonra emekli oluyorsunuz. Hastanemizde 35 yıl boyunca verdiğiniz hem tıbbi hem de idari hizmetler, birçok doktorun yetişmesine ve tecrübe kazanmasına katkılarınız, sevecen ve mütevazî kişiliğiniz herkes tarafından biliniyor. Bütün bunlara bir kalıcılık kazandırmak amacıyla sizinle bir röportaj yapmayı ve dergimizde yayınlamayı düşündük. Adil Üçok'u sizden dinlemek istiyoruz. Kısa bir özgeçmişle lütfen.

— Teşekkür ederim. 1947 İstanbul Tıp Fakültesi mezunuyum. Burada işe 1954 yılının 9. ayında başladım. Bir defa ben tesadüfen doktor oldum. Liseyi bitirdiğimde bütün isteğim elektrik mühendisi olmaktı. Liseyi birlikte bitirdiğimiz arkadaşlardan birisi gazetede okuduğu bir ilân üzerine bana:

"— Adil, Leyli Tıp Talebe Yurdu'na talebe alıyorlarmış, gel ona başvuralım" dedi.

"— Biz mühendis olacaktık ya" dedim.

"— Olsun biz yurda kaydolalım da yine mühendis mektebine gideriz" dedi.

Bizim kaydolduğumuz yer Sağlık Bakanlığı'nın yatılı yurduymuş. Yurda kayıt yaptıranları tıp fakültesine de kaydettirirlermiş. Ben ayrıca fakülteye müracaat edip kayıt yaptırmadım. Benim doktorluk maceram böyle başladı. Ekonomik durumumuz müsait değildi. Devlet, kitap hariç yiyeceğimizi, giyeceğimizi veriyordu. 1941 senesinde 2. Dünya Savaşı'nın en hareketli zamanında fakülteye girdim. 1947 senesinde ikmalsiz, kayıpsız bitti. Tulum çıkardık. Devlet okuttuğu için ihtisastan önce 4 yıl mecburi hizmetim vardı. Kura sonucu Urfa'ya sıtma savaş tabibi olarak gittim. Her ayın 20 gününü köylerde geçirme mecburiyeti vardı. Sıtma savaş görevim yanında bir sosyalleştirilmiş bölge hekimi nasıl çalışırsa öyle çalıştım. Diğer hastalara da baktım. Benim grubuma dahil olmayan köylerden geçerken de beni çevirirlerdi. Öyle bir çalışma ki; hiç karşılık beklemeden.

— Efendim geçen yıllar yardımseverliliğinizi hiç değiştirmemiş.

— Görevimi yaptığımı inanıyorum. Urfa'da 3 yılımı doldurduktan sonra "Bakanlığın uygun göreceği herhangi bir yerde çalışmak istediğimi" bildiren bir dilekçe verdim. Cevap geldi:

"— İstedığınız yerde boş kadro yok."

Bunu takiben yardımla ricayla memleketim olan Kayseri'ye yine sıtma savaş tabibi olarak tayin oldum. İki yıl da Kayseri'de çalıştım. Yaşım 30'a geldi. Hastanın sırtını dinle, karnını yokla. Elimizde başka imkânlar da yok. Doktorluk mesleğinden değil, ama yapılan işlerden usandım. Bu arada bir arkadaşım ihtisasa girmeyi teklif etti. O zamana kadar ihtisası düşünmüyordum. Bir yandan maddi imkânlar sınırlı. Para yok pul yok. Neyle gideceksin; sonra yedi yıldır kitap yüzü açmamışım. Bir

yandan da hastanın kalbini sırtını dinlemeden yapılacak bir doktorluk yok mu diye düşünüyorum. Arkadaşım:

"— Adil, ruh ve sinir hastalıkları var" dedi.

O zaman nöroloji ile psikiyatri beraber. Nörolojide de yine karnını çiz, tabanını çiz. Onu da istemiyorum. Birden aklıma Mazhar Hoca'nın sözleri geldi:

"— Arkadaşlar, bu meslekte o kadar pratik kazanacaksınız ki, çok vakit hasta karşından gelirken teşhis koyarsınız. Meselâ, saç sakal birbirine karışmış, tırnaklar uzamış, üstü başı pis; büyük ihtimalle şizofren. Şarkı türkü söylüyor, göğsüne madalyalar takmış, süslenmiş belli ki manik-depresif; ya da başı öne düşmüş, düşünüyor, sıkıntılı, cevap vermiyor; demek ki melankolik, iyi öğrenirseniz böyle bazı kaba taslak şeylerden teşhise gidebilirsiniz" derdi.

Bunun üzerine imtihana girdim; kazandım. Birbuçuk sene tayin için bekledikten sonra eşimi, çocukları memlekete bırakıp Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne geldim.

O zamanlar bizim hastanenin asistan kadrosu üç kişi. O zamanki başhekim Fahri Celâl Bey, aynı zamanda edebiyatçıydı.

Haftada bir gazetelerde yazıları çıkardı. Çok hoş bir üsubu vardı. Kendisini tanımazdım ama kısa boylu, tıknaz bir kişi olarak hayal ederdim. Tayin olup geldiğimde başhekim beyin odasına aldılar. Karşıda bir dev oturuyor. Başında patiskadan yapılmış acaip bir şapka. Şimdi bende, hatıra olarak saklıyorum. O zaman ihtisas iki seneydi. Sabah 10.30'a kadar karantinada psikiyatrik hastaların müşahadesini tamamlıyoruz. Sonra da nörolojiye gidiyoruz. Öğleden sonra tekrar karantinaya dönüyoruz. Mesai saati diye bir şey yok, 10-15 günde bir İstanbul'a gidiyoruz. Zaten para yok, maaşım 155 TL. O zaman üniversitenin psikiyatri kliniği de buradaydı, Fuat Göksel, Özcan Köknel, Ayhan Songar, Selim Özyayın başasistan, Burhanettin Noyan, Süleyman Velioglu ve İbrahim Bahar da asistandılar. Fuat Göksel şiir okur; Süleyman Velioglu resimle hasta tedavi etmeye çalışır; Ayhan Songar da elekt-roşok cihazı ve faradizasyon cihazı imal eder, Sami Dağhan'ın yaptığı kutuya yerleştirip pazarlardı.

— Sizin bu tür uğraşlarınız var mıydı efendim?

— Usta bir hastayla beraber kafes imal eder; kanarya beslerdik. Sonra beni hastanenin yiyeceklerini kuşlara yediyor diye şikayet etmişler. Tahkikat yapıldı. Kuşların özel yemi olduğu; her şeyi yedikleri tesbit edildi de beraat ettim. Bu arada 1959'da bir hasta sahibi hastasını İsviçre'deki meşhur Bleuter'e götürmek için refakatçi doktor istedi. Hastayı İsviçre'ye götürdüm; oradan da Almanya'ya geçtim. Gezerken beni bir akıl hastanesine götürdüler. Birkaç gün orada kalıp doktorlarla konuştum. Bir başhekim muaviniyle tanıştım. Daha sonra da Türkiye'ye döndüm. İki yılın sonunda uzman oldum. Ancak İstanbul'da kalmayı hayal etmiyorum. Fahri Celâl Bey de burada kalmamı istiyor. Bu arada 9 ay maaş almadan çalıştım, sonunda tayinim geldi. Hem nöroloji, hem de psikiyatride başasistan olarak 1960'a kadar çalıştım. 1960'da Faruk Bey başhekim oldu. Ben de başhekim muavini oldum. Necati Aydın gelince de, nörolojiyle uğraştığı için nörolojiyi ona bıraktım, ben psikiyatriye geçtim. Aradan 1 sene geçti. Hem yenilikleri görmeyi hem de maddi bakımdan faydası olacağını düşünerek Almanya'ya gitmeye karar verdim. Belki bir de otomobil alır gelirim dedim. Yazdığım mektuba olumlu cevap gelince gittim. Baktım ki teşhis ve tedavi yönünden bizden hiç farkı yok. Ben çok farklı şeyler bekliyordum. Bunu onlara da söyledim. Almanya'da 1 yıl kaldım. Beni çok sevdiler. Kalmamı istediler. Soauçta kabul etmedim döndüm. Gelirken bir de otomobil getirdim. Şimdi halâ kullandığım otomobil. Döndükten sonra 1977 yılında Faruk Bey'in emekliliğini takiben yine hastanedeki görevime devam ettim. Bu arada benim başhekim olacağım söylentileri dolaşıyordu. Fakat Ferruh Bey başhekim oldu. Bunları birer anı olarak söylüyorum. Başhekim olmadığma hakikaten seviniyorum. Olsaydım başaramazdım. Çünkü burayı ıslah etmek, her babayığidin kârı değildi. Ferruh Bey'den sonra hiç aklımıza gelmeyen bir ürolog arkadaş başhekim olarak geldi. Birbuçuk yıl da o vekaleten başhekimlik yaptı. Ardından Yıldırım Bey gidi. 1979 senesiydi. Daha önce Şişli'de nöroloji şefiyken buraya vaka tartışmasına gelirlerdi. Yıldırım Bey'i o zaman tanımıştım. Yıldırım Bey o zamana kadar gördüğümüz başhekimlerden tamamen farklı bir kişilikte; farklı bir çalışma tarzı; farklı bir faaliyet. Gayet zeki; merak ettiği şeyi iyice öğreniyor. Yıldırım Bey'in bu temposuna ayak uyduramayan birçok kişi ayrıldı. Çünkü hepimizden önde gidiyor. Zaten ben yetişemiyorum. Yetişemeyince bırakmıyor ki yakamdan tutup çekiyor. Yaptığı iş hayırlı bir iş. Burası hakikaten bir hastaneye dönüştü. Bu başarıya belki benim de katkım olur diye düşünerek ayak uydurmaya çalıştım. O zamana kadar hastane denmezdi, ancak bu kadar söylerim. Bu hastane bugün hakikaten çalışabilecek, hakikaten eğitim görülebilecek bir müessese haline geldi. Ama benim de müddetim dolmuş. Bu arada bir hikaye anlatmak istiyorum. Fahri Celâl Bey'in tanıdığı bir şahsın bir miras işi varmış. 18 yaşından itibaren her gün sabahın mahkemeye gider, akşama gelirmiş. Böylece yıllar geçmiş, davâ sonuçlanmış, adam Fahri Celâl Bey'e gelip: "— Yahu Fahri Celâl mahkeme sonuçlandı ama, yaşıma da 80'e gelmiş. Bugüne kadar mahkemeye uğraşmaktan ne evlenmeye ne de bir meslek edinmeye fırsat bulamadım. Ne olacak benim halim" demiş. Benim de gönlüm genç, ama nüfus kağıdı eskimış, ancak bu kadar çalışabildim.

Ne başarımız oldu, ne katkımız oldu bunu da arkadaşlara bırakıyorum.

— Efendim, gelecek için neler düşünüyorsunuz?

— Ben, hekimliği kazanç sağlayıcı bir meslek olarak görmedim. Ancak, arkadaşlarıma bilimsel yönü ve hastaya yardım yönünü düşünürken işin ekonomik yönünü de düşünmelerini ve hakları olan kazancı da aramalarını kirayı maaşımdan verebilecek şekilde ayarlamıştım. İyi ki öyle yapmışım.

Benim bütün merakım bitkiler ve hayvanlar. Belki köyden geldiğimden ötürü. Bir dönümlük bir yerim olsa, orada bundan sonraki yaşamımı çiçekle, toprakla uğraşarak geçiresem. Ama böyle bir yerde edemedim maalesef. Türkiye'nin her yerini gezdim. Yine fırsat buldukça görmediğim yerleri görmeye çalışacağım. Belki yine kuşlarla, çiçeklerle uğraşırım. Bir de tamircilik hobim var. Radyo ve T.V. hariç hemen her türlü aleti tamir ederim. Zaten ev tamirhane gibi.

— Efendim, hepimiz adına, hastane çalışanlarının, hastaların Adil Babası'na sevecen insana emek ve sevgi dolu 35 yılı için teşekkür ediyor, sağlıklı ve mutlu bir yaşam diliyoruz.

— Ben teşekkür ederim. Görevimi yaptığımı inanıyorum o kadar.

Dr. AHMET ÜLMAN

— Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde uzun yıllar sürdürdüğünüz değerli hizmetlerden sonra emekliliğiniz nedeniyle sizi uğurlarken yayın kurulu olarak deneyim ve görüşlerinizi DÜŞÜNEN ADAM'a açıklamanızı rica ediyoruz. Kısa özgeçmişinizi ve hastanemizdeki hizmet yıllarınızı anlatır mısınız?

— Efendim, çok zarif bir jest karşısında kalmış bulunuyorum. Bu davranış beni cidden çok duygulandırdı. Bu nedenle buna ön ayak olanları, düşünenleri tebrik etmek ve teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

1925 yılında İzmir'de doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi İzmir'de tamamladıktan sonra, 1947 senesinde İstanbul Tıp Fakültesi'nde tıp tahsiline başladım. 1948 senesinde Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde stajımı yaparken bir sabah iki kişinin telaşlı telaşlı dolaştığını gördüm. Yardım etmek amacıyla yanlarına yaklaştığımda Fransızca konuştuklarını fark ettim. Mazhar Osman Bey'i görmeye geldiklerini söylediler. Bu iki zati hocanın yanına götürdüm. İki gün sonra, "— Fransızlara yardım eden ve Fransızca bilen arkadaşı Mazhar Osman Bey istiyor" dediler. Önce teşekkür eden, sonra da yardım ettiğim kişinin İstanbul Fransız konsolosluğu olduğunu bildiren Mazhar Hoca bana:

"— Fransız La Paix Hastanesi'nde gece doktoru olarak çalışmak ister misin?" dedi.

"— Nasıl tensip edilirse" diye cevapladım. 1948'den itibaren orada çalışmaya başladım. Bunu ben kendime göre bir ayrıcalık sayıyorum. Çünkü, Mazhar Hoca'yla başlayan bu beraberlik sırasında aşağı yukarı psikiyatride emek veren bütün hocalarla tanışma imkânı bulmuş oldum. 1953 yılında babamın vefatı üzerine İzmir'de babam tarafından kurulmuş olan bir iş icabı 1964 senesine kadar hekimlik hayatıma ara verdim. 1964 senesinde Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde asistan olarak göreve başladım. O günden bugüne hemen hemen çalışma hayatımın tümü burada geçti.

— Hastanemizde geçen bu 24 yılın bir değerlendirmesini yapar mısınız?

— Şimdi, takdir buyurursunuz ki 25 yıllık bir çalışmayı burada 3-5 kelimeyle özetlemek mümkün değil. Ancak birçok hususun belirtilmesinde fayda mülahaza ettiğim gibi, bunu vicdani bir görev sayıyorum. 1964-65 yıllarında Bakırköy'de 4500-5000 arası bir hasta kapasitesi vardı. Buna karşılık 5-8 asistan vardı. O zamanlar uzman arkadaşlar gittikten sonra ertesi gün saat 08.30'a kadar bütün sorumluluk ve görev asistanlara kalırdı. O zaman nöroloji ve psikiyatri ayrılmamıştı. Zamanın başhekiminin görüşüne göre, yalnızca nöroloji kliniğinde çalışılır; psikiyatri kapıda nöbet sırasında öğrenilirdi. Bugün sizler şanslısınız. Ben birçok defalar zamanın başhekimine psikiyatri kliniğinde çalışmak istediğimi söylememe rağmen, psikiyatri kliniğinin kapısından içeri giremedim. Bu nedenle çalışmak zorunda kaldığım nöroloji kliniğinde bir şansım oldu. Hatırasını her zaman hürmetle anacağım Prof. Dr. Hüsamettin Kerim Gökay Amerika'dan dönmüş; o zaman nörolojide yeni tetkikler sayılan pnömoensefalografi, myelografi ve serebral angiografi gibi tetkikleri yurda getirmiş; nöroşirürjideki arkadaşlarla beraber b.z.e de öğretmek ve tatbik ettirmek şerefini bahşetmişti. O zamanki görüşüme göre, senede iki beyin tümörü tesbit etsem şahsen kendimi vazifemi yapmış sayıyordum. 16-17 sene ara vermeden bu

tetikleri yaptım. Maalesef teknik imkânsızlıklar zaman zaman beni güç durumlara düşürdü. Beklenenin çok üstünde röntgen ışını aldım. Şu ana kadar bir zararını hissetmedim. İnşallah bundan sonra da hissetmem. Bakırköy Akıl Hastanesi'nde ilk çalışmaya başlarken gördüğüm durumlar zaman zaman beni ferdedi düşürmüştür. O günden bugüne muazzam değişiklikler oldu. Siz bu değişikliği yaşayan bahçiyarlar arasındasınız. Bugün nöbet hizmeti 6-7 hekimle sürdürülüyor. Bunun kıymetini anlamak için 4500 hastayla tek başınıza kalmanın stresini yaşamış olmanız gerekir. O zamanlar başka sağlık kurumlarında hayatlarından ümit kesilen hastalar Bakırköy'e gönderilirdi. Çok enteresan hatıralarım vardır. Bir gece Suadiye taraflarında semt pazarında düşmüş ve hemen komaya girmiş bir emekli korgenerali getirmişlerdi. Başlangıçta kimliği bilinmiyordu. Bu zatı polis Haydarpaşa Numune Hastanesi, Şişli Etfal Hastanesi ve Haseki'yi müteakip Bakırköy Akıl Hastanesi'ne getirmiş. Servise yatırıldıktan 3 saat sonra vefat etti. Ancak, soruşturmalardan sonra kimliği anlaşıldı. O günleri hatırladıkça bugünün intizamını, nizamını iyi anlamak, iyi de anlatmak lâzım geliyor. Burada çok büyük bir eser yaratılmıştır. Bunun kıymetini biz, iki devri de yaşadığımız için gayet iyi biliyoruz. Bu eser yaratılmasında Başhekim Dr. Aktuna'nın hizmetlerini unutmamak ve Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek gerektiği kanaatindeyim. Üzülerek görüyorum ki maalesef bütün bu çabalarından sonra lâıyk olduğu takdir henüz kendisinden esirgenmektedir. Acizane görüşüm budur.

— İleriye dönük yaşamınızla ilgili düşünceleriniz nelerdir?

— İzmir'de kurulu bir düzenim var. Onu devam ettireceğim. Kızım İstanbul'da tahsilde. Mecburen İzmir'le İstanbul arasında dolaşacağım. Biraz da dinleneceğim. Eklemek istediğim birkaç şey var. Bakırköy'de adım bürokrata çıktı. Bu nedenle zannediyorum, başhekim bey ısrarla başhekim muavinliği görevini tevdi etti. Senelerce idari hizmetten kaçmışımdır. Ama bu sefer Sayın Aktuna'yı kıramadım; görevi kabul ettim. Bugün ne derecede başarılı olduğumu söylemem güç. Takdir sizlere aittir. Ancak genç yaşta böyle bir vazifeyle karşılaşmış olsaydım, zannederim daha fazla yardımım olabilirdi. Efendim, şimdi öğütlere geliyorum. Dikkatimi çeken bir şey var. Biz burada eğitim hizmetinin yanında kamu hizmeti de vermekteyiz. Genç kuşak her nedense eğitim yönüne değer verip, kamu hizmeti yönünü bir manâda angarya olarak kabul ediyor. Halbuki düşünürseniz burada yetişecek genç arkadaşlar yarın Anadolu'nun birçok yerinde kamu hizmetinde görevlendirilecekler. Bu nedenle biraz daha bu hususa titizlikle eğilirlerse yarın adli, hukuki ve benzeri birçok konuda muvaffak olabilirler. Bu şans burada var.

— Öğütleriniz, değerli görüşleriniz ve hizmetleriniz için size çok teşekkür ediyoruz.

— Bu bir kuşaklar arası nöbet meselesidir. Elbette genç kuşaklar gelecekle ve hizmeti çok daha ileriye götüreceklerdir. Bu şartlar altında çalışmamak cidden büyük nankörlük olur. Bundan sonra meyvaları toplayacağınızdan, bizim de bunları gördükçe gurur duyacağımızdan hiç şüphemiz olmasın. Ben şahsen hepinizi ayrı ayrı sevgiyle kucaklıyorum ve yüz ağartıcı başarılarınızın devamını canı gönülden diliyorum.

(Röp.: Dr. M. IŞIKLI)

KONGRELER

- 14 - 16 Eylül 1988, V. Ulusal Psikoloji Kongresi, İzmir.
Yazışma Adresi: Psikologlar Derneği, P.K. 117 Küçükesat-ANKARA
- 19 - 23 Eylül 1988, XXIV. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, G.A.T.A, Etlik-ANKARA
Yazışma Adresi: Doç. Dr. Ünsal SÖYLEMEZOĞLU, Kongre Sekreteri, G.A.T.A. Psikiyatri Ana Bilim Dalı 06018 Etlik-ANKARA
Tel: 32112 11/1101
- 3 - 5 Ekim 1988, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi ve Giessen Akademisi'nin işbirliği ile Türk-Alman Psikiyatri Sempozyumu yapılacaktır.
- 15-18 Ekim 1988, I. Ulusal Nöroloji Kongresi, Torba Tatil Köyü-Bodrum
Kongre Başkanı: Prof. Dr. Turgut ZİLELİ
Yazışma Adresi: Dr. Ersin TAN H.Ü. Hacettepe Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı-ANKARA
Tel: 9-4-1304197
- 22 - 24 Kasım 1988, I. Cinsel Fonksiyon ve Bozuklukları Ulusal Kongresi, OTİM Beşiktaş-İSTANBUL
Yazışma Adresi: Prof. Dr. Engin EKER, Kongre Sekreteri, İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı, Kocamustafapaşa-İSTANBUL
Tel: 585 21 00/1767